

Stěstí Michaely Fukačové

Dáma s violoncellem na zádech a s diblíkem v duši

Ze světa volá domů třikrát denně.

Nejraději hraje v Rudolfinu.

Violoncello je nástroj pro ženu fyzicky náročný - na přepravu.

Líbí se jí skupina Queen a Steve Wonder, zkusila by i jazz nebo alternativu.

Nebýt cella, foukala by saxík.

I když hudba ve své magii s nasima očima příliš nepočítá, stává se, že někdy vizuální vjem její sílu umocní. Oč mocněji s vámi zamává Osudová, když vidíte, jak ji řídí démonický Karajan, oč hlouběji pod kůži se zařízne každý tón klavíru, na který právě před vámi uhodil nadpozemský Svjatoslav Richter. O legendě ďábelského trilku Paganiniho ani nemluvě. Zcela zvláštní jsou potom **spojení hudební nástroj a žena**. A z nich pak spojení asi nejtajemnější - **krásná mladá žena hrající na violoncello**. Spojení, ve kterém je zároveň přítomno i cosi až temně živočišného.

Proto Michaelu Fukačovou raději poslouchám na koncertě než z desek, i když jsou všechny báječné. Od té první u Pantonu před sedmi lety, až po tu, které si váží sama nejvíce - třídílného kompletu díla Bohuslava Martinů s Ivanem Klánským, natočeného jako většina jejich desek v Dánsku - jich napočítáme třináct. Zastihli jsme ji v Praze, když ji tu vedle koncertu s Karlovarským symfonickým orchestrem čekal ještě jeden příjemný bod programu: Převzetí ceny Grammy classic za Myslivečkův violoncellový koncert natočený pro sérii Armonia Classica na značce Popron Classic. A zbyla i chvíle na rozhovor pro Expres.

Před lety jste úspěšně debutovala Dvořákovým cellovým koncertem na albu Pantonu. Potom se po vás trošičku slehla zem, přestěhovala jste se do Dánska. U hudebníků bych předpokládal jiné směřování.

"Důvody byly ryze osobní: Provdala jsem se za Dána. Přesto se zem neslehla úplně, hrála a hraji tu dost, asi sestkrát do roka. Ale méně reklamy a denních styků zavinilo, že se o tom málo ví."

Jak se žije mladé Moravance a virtuosce k tomu v Dánsku?

"Teď už dobře. Ze začátku jsem jako většina Čechů prožívala změnu nepříjemně. Mentalita lidí je tam jiná, stýskalo se mi po domově, ale nemohla jsem z toho, že se necítím dobře, vinit Dánsko. Dnes už se také na mnohé věci dívám jinak. Milá zemička s tolerantními a ohleduplnými lidmi. Když přejedete hranice, už se na vás každý usměje."

Co ale hudební život v Dánsku? Uspokojuje vás?

"Rozdíl vyplývá už z faktu, že Dánsko je malá země asi s pěti miliony obyvatel. Hudební tradice tam jako ve všech skandinávských zemích není veliká. I když se mi zdá, že to v poslední době rychle dohánějí a vzniká velice dobré podhoubí. Zvláště ve Švédsku a Norsku se objevilo spousta výborných instrumentalistů, zpěváků i dirigentů. V Dánsku pak především zpěváci."

Vyplývá z toho také, že se dá v Dánsku vážnou hudbou i dobře uživit?

"Nevím, jestli se vůbec někde dá vážnou hudbou dobře uživit. Vedle několika mega hvězd je to vždycky boj. Když se dáte výhradně na sólovou kariéru, přináší to mnohém méně jistou existenci než vyučování nebo hra v orchestru. Ale když už jsem si to tak vymyslela, musím počítat s tím, že jednoho dne jdou věci hůř a jindy zase líp."

Sólová dráha znamená určitě velké riziko i zátěž. Včetně cestování.

"Hraju samozřejmě i jinde po světě, od Ameriky po Japonsko, ve všech zemích západní Evropy, hodně v Německu, a ve Francii. Loni jsem měla asi 65 koncertů, což už bylo moc."

Proč?

"Každý koncert není jenom večerní hraní, ale také příprava, organizování, balení, rozbalování a cesta, která mne ubíjí především. Jeden koncert znamená pro mě takřka jeden týden života. A pokud nechcete žít jenom na hotelech, více se toho ani stihnout nedá."

Jak cesty sladujete s rodinou?

"Těžko. Stojí mě to strasných peněz za telefony, protože mi to nedá a musím si třikrát denně zavolat domů."

Sníte o nějaké vasí muzikantské Mekce, kde jste ještě nehrála a moc byste chtěla?

"Hodně krásných sálů jsem si hlavně v Evropě a v Japonsku už vyzkoušela a určitě ještě mnoho Mekk na světě je, ale konkrétní sen o sále nemám. Není to pro mě tak důležité. I když asi nejradyji mám pražské Rudolfinum."

Kdy vás poprvé napadlo, že se chcete stát violoncellistkou?

"Impulzů bylo snad dvacet. Zrovna včera jsem o tom přemítala, že vlastně nemohu ani přesně říci, proč jsem začala hrát na violoncello. Navíc dost pozdě, ve 14 letech, i když jsem už předtím od čtyř hrála na klavír. Rozhodovala jsem se tehdy pro další nástroj a cello vyhrálo možná řízením osudu. Myslím si, že jsem se jím skutečně trefila do svého nástroje i svými fyziognomickými předpoklady. Jedním ze silných impulzů bylo jistě dědečkově cello, které stálo doma, takže jsem si ho mohla hned vyzkoušet. Slo to a přišlo mi to lehké. Jiným impulzem byla nahrávka Dvořákova koncertu s Chuchrem, která se mi moc líbila. Poslouchala jsem ji s dědečkovým cellem a dělala, že hraju."

Je hra na cello fyzicky namáhavá, zvláště pro ženu?

"Pro mne je daleko namáhavější cello nosit. Váží asi 12 kilogramů a je pro přepravu neforemné. Zvedat ho v autobuse nebo ve vlaku je vzpěračský výkon. Vozila jsem ho i na kole, což je proti dánskému větru také docela obstojný výkon."

Které hudební období je vám osobně nejbližší a kterému se, můžete-li, vyhnete?

"Myslím si, že mojí doménou a nejbližší mému současnému naturelu je romantismus a novější hudba, klasici 20. století. Zatím jsem se méně věnovala období klasicizmu. Neznamená to ale, že bych se mu vyhýbala. Mám v repertoáru třeba Beethovenův trojkoncert nebo oba Haydnovy koncerty a hraji je s obrovskou chutí. Koneckonců Grammy jsem dostala právě za interpretaci koncertu Mozartova předchůdce Josefa Myslivečka."

A co pro vás znamená moderní hudba, rock...

"Nemám k němu žádný odsuzující vztah, i když mám pocit, že dnes nás zaplavuje komerční produkce, ve které mě muzikantsky máloco upoutá. Spousta věcí se mi líbila ve studentských dobách, kdy jsme poslouchali Queen, Steve Wondera a další, kteří dělali skvělou muziku."

Nenapadlo vás někdy si zaexperimentovat třeba v jazzu nebo nějaké alternativě?

"Určitě ano, jenom netusím, jestli se k tomu někdy dostanu. Ale vím, že je ve mně dílík, který by si to rád vyzkoušel. Taky jsem si říkala, že kdybych nehrála na cello, možná bych zkusila saxofon a improvizaci. Ostatně vsiml jste si, že zvuk cello a saxofonu je někdy dost podobný?"

Přiznam se, že ne.

"Když jsem v Kodani cvičovala, chodili si sousedi stěžovat, že ten saxofon je moc hlučný. Nemohla jsem to pochopit, ale pak jsem sama poslouchala jednu desku a málem jsem si cello se saxofonem spletla také."

Která skladba vám dala nejmoc zabrat?

"Jsem typ, který dělá všechno na poslední chvíli, ale musím říci, že mi to zatím jde celkem lehce. Ořískem byl docela Dvořákův první a poměrně neznámý cellový koncert A dur, o který mě požádali v Kodani. Bylo nutno krátit, měnit instrumentaci, takže to byla práce jako u chirurga, který nesmí říznout vedle a Dvořákovi uskodit."

Co považujete za vrchol kariéry hudebníka? Myslíte si, že ho ještě stále máte před sebou?

"Možná mi nebudete věřit, ale já po žádném vrcholu kariéry netoužím. Dříve jsem snad mívala ambice hrát s tím či oním orchestrem nebo dirigentem. Dnes už takové sny nemám. Samozřejmě: Chci hrát, protože je to moje povolání a dělám je ráda, ale o nějakých vrcholech nesním. Stěží neleží v kariéře. Je mi dobře a jsem vděčná, když hraju s lidmi, se kterými si dobře rozumím a od kterých se něco naučím."

Jaroslav Kříženecký